

Nausis socken.

Undersökning af ett grafvise på toparn H.
Saltonens parcell på Trutala hemmans
mark i Palokyla, Nausis socken.

H. Saltonens topp ligger i nordöstra änden af Palokyla by på en delvis uppodlad moränbacke, hvares brän och sluttningar äro betäckta med stora flyttblock. Här hade redan år 1898 gjorts intressanta fynd från äldre järnåldern (H. M. 3622: 1-10; A. Hachmann, Die ältere Eisenzeit, sid. 42), hvilka föranledde en af dr. H. J. Appelgren utförd undersökning af fyndplatsen (år 1901). A. konstaterade att på backen fanns flera rösen och stenrättningar och underökte ett af de förra (på kartan betecknad med II; jfr Äldre Eisenz. sid. 43; H. M. 3966: 29-37), hvarvid han gjorde obetydligt och icke närmare daterbara fynd från äldre järnåldern.

Vid mitt besök på stället bestat i juni 1914 bestat jag mig för att undersöka ett annat högre upp på backen och cirka 4 m O om det af Appelgren utgräfvde stället beläget röse. Undersökningen utfördes den 20-22 juni.

Röset, betecknad med VIII på kartan, var orogelbundet femkantigt och utmärkt hade en något gles s. k. fetkedja af delvis mycket stora stener, af hvilka de två största, på grafrens östra kant liggande äro jordfasta. Den ena af dessa stener, som står i rösets nordöstra hörn, är 2,70 m lång, 2,25 m bred och 1,31 m hög; den andra, i det sydöstra hörnet, är något mindre. Mellan dem stå två äfvenledes

rätt höga stenar. De öfriga vandstenarna äro
lägre än dessa fyra, men ha, öfver de, ansevärliga
dimensioner. Stenarna innantill för fotkedjan
voro i allmänhet mindre och lägre, dock fun-
nos i grafvens södra hälft några stora jordfesta
stenar. Ur den magra grästuf, som betäckte en
del af de mindre stenarna och fyllde mellan-
rummen mellan de stora hade några enrisbuckar
växt upp.

Vid undersökningens början aflägsnades grästuf-
ven och buckarna. Sedan undersöktes ett mindre
område af grafven i ränder, hvarvid den magra
fyllningsjorden mellan stenarna genomletades ända
till den af sandgrus bestående örödda bottnen samt
därpå sålledes. Stenarna vändes något åt sidan,
men viltades efter verkställd granskning af deras
närmaste omgifning tillbaka på sina gamla plat-
ser. På några ställen midt i röset och i dess västra
del funnos två stenkvärf på hvarandra, men
mellan de stora stenarna lågo en mängd små
stenar. I rösets mitt hittades invid den norra och
östra kanten af en större, på kartan med A ut-
märkt sten brända bensmutor. Den lågo i fyllningsjor-
den mellan A och några tätt packade, i två kvärf lig-
gande mindre stenar. I mindre mängd hittades de öf-
ven ^{öfriga} ett litet område strax Ö om A. Här och
på några andra ställen, som äro på kartan beteck-
nade med mörkgrödelin färg, hittades öfven kolbitar,
ehuru icke i större mängd samt askhaltig (?) jord.
Vid stenen A låg öfven direkt under torven
~~ett en fragmentarisk holk till en spjutspets~~

ett fragment af järnhandtaget till en sköld
samt ett fragment af jämfva sköldbucklan (vid
1 och 2). En liten spjutspets med holk lög (vid 8) un-
der en stor sten, en lehrörbit hittades vid 9, en
spik vid 6, ett stycke järnslagg vid 4; en hästtand
lög vid 3, ett obrändt djurben vid 2. Alla dessa
föremål lägs ytligt. Efter undersökningen åter-
ställdes fornlämningen i dess förra skick. Jfr. H. N.
6660: 1-12.

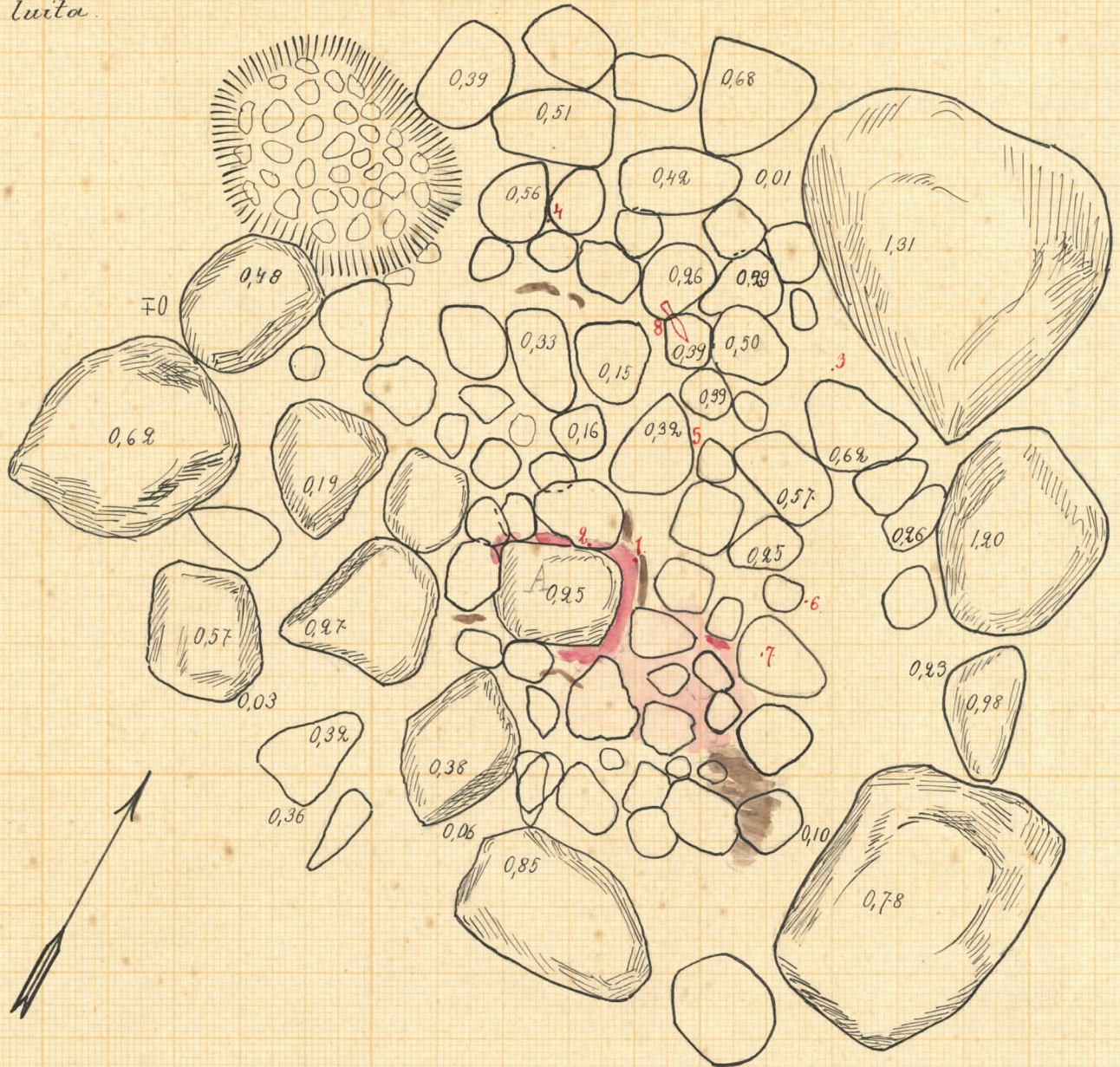
Alfred Hachman.

Kiviröykkiö VIII

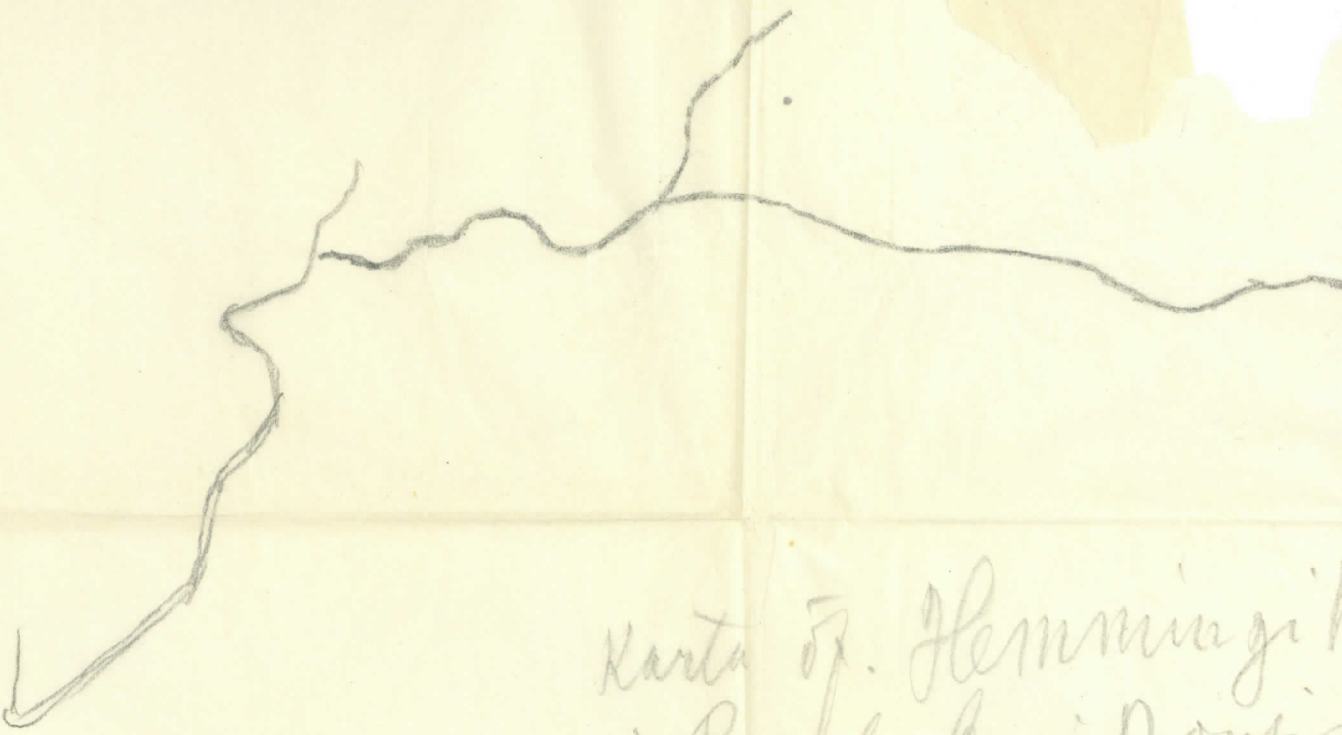
Nousiaisten pitäjän Palonkylän Ison-
talon Aaltosen torpan maalla. H. M. 6660.

Tutki ja kartoitti v. 1914
A. Hackman.

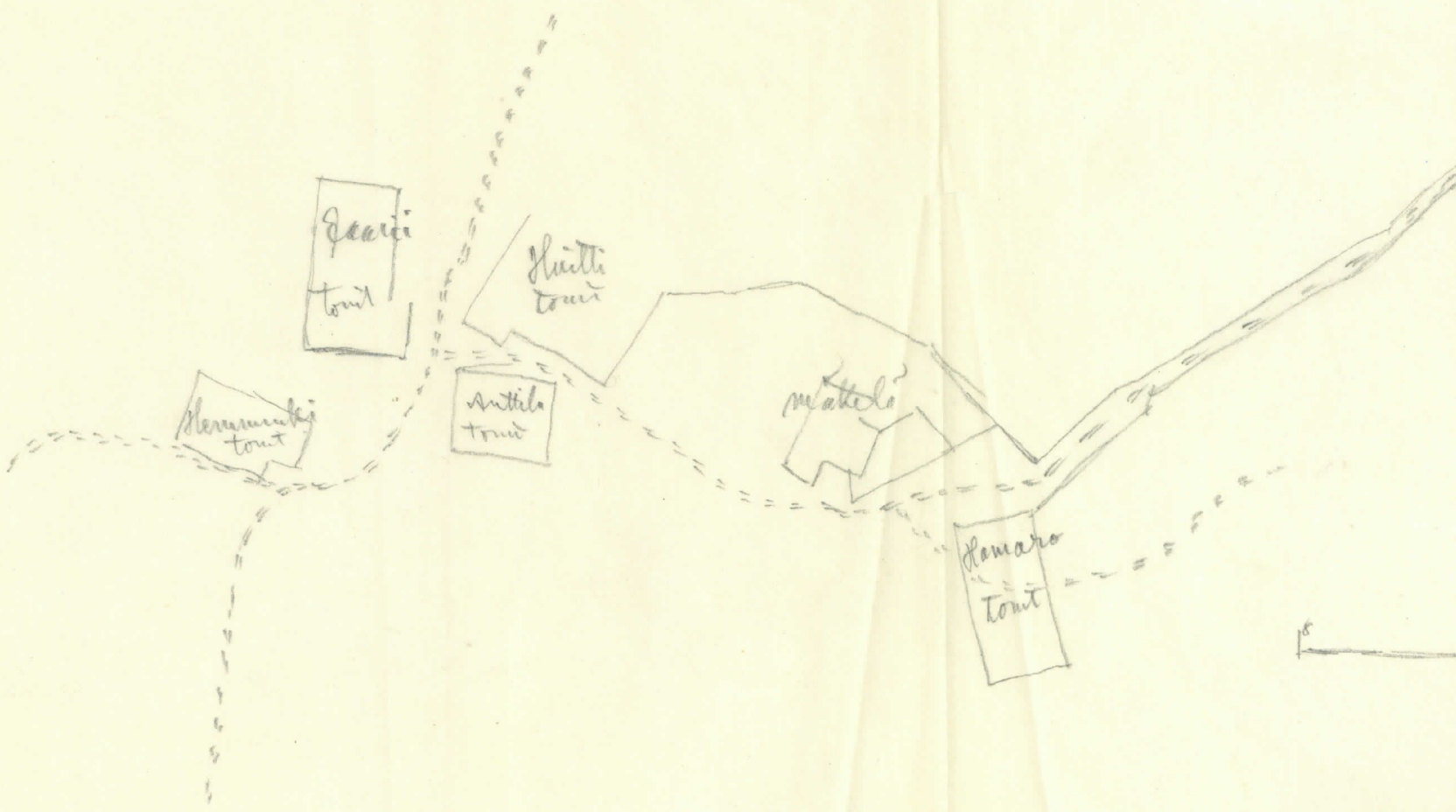
 poltettuja luita.
hiiliä.

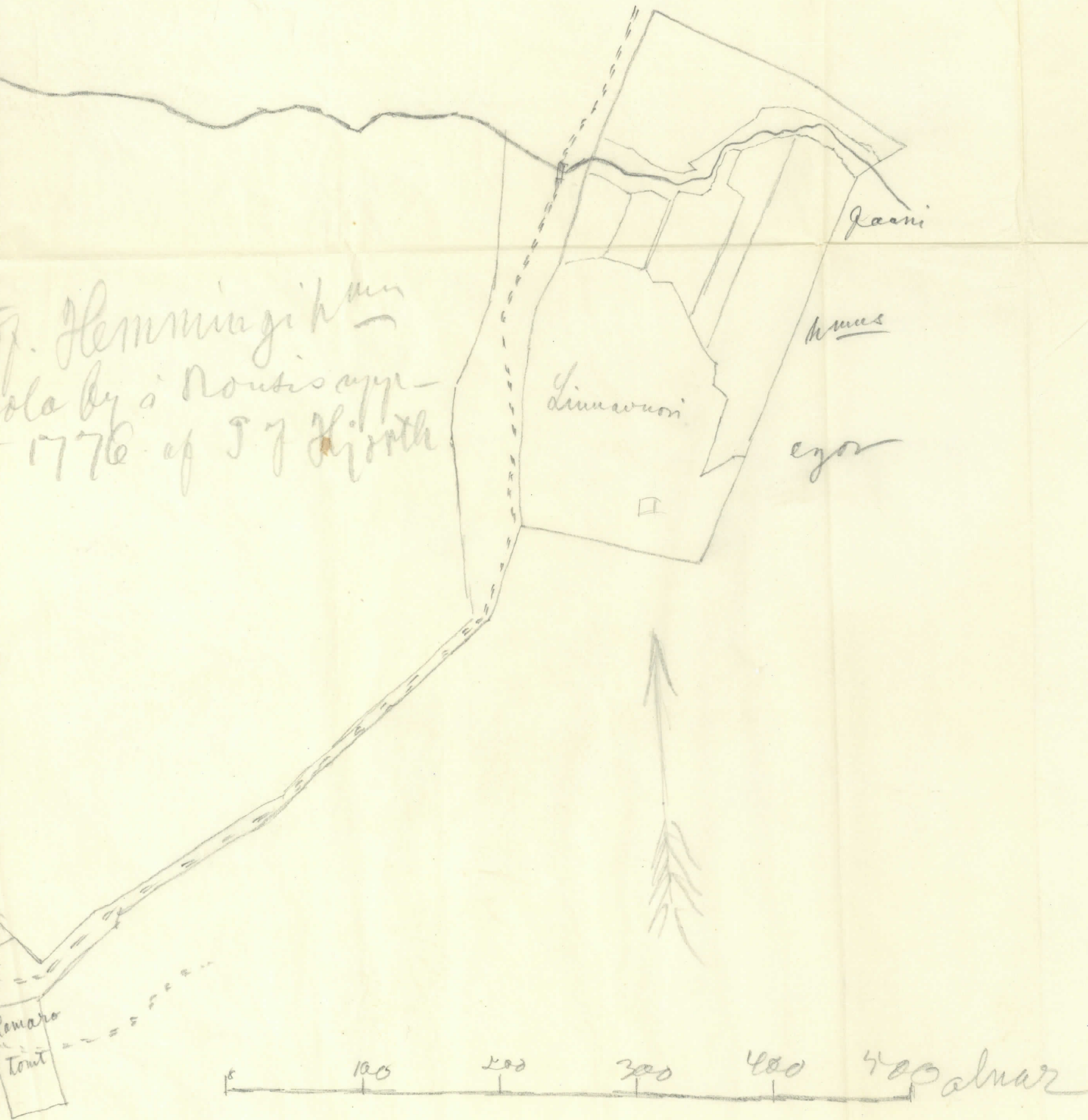
0 25 50 75 1 2 3 4 5 M.

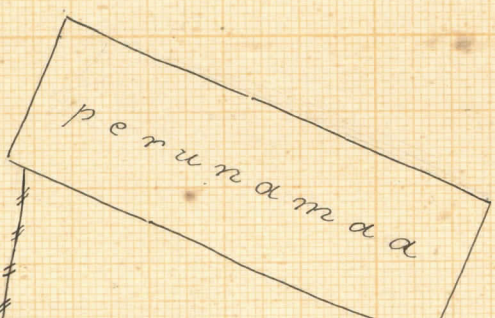
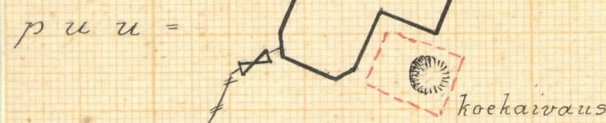
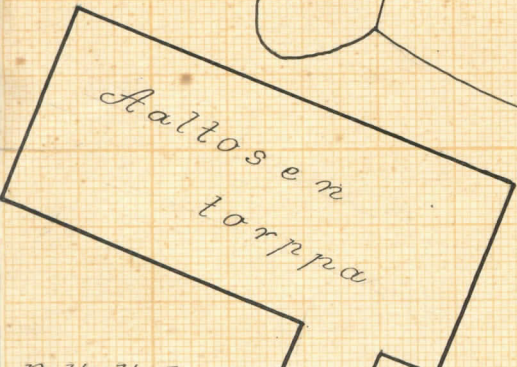
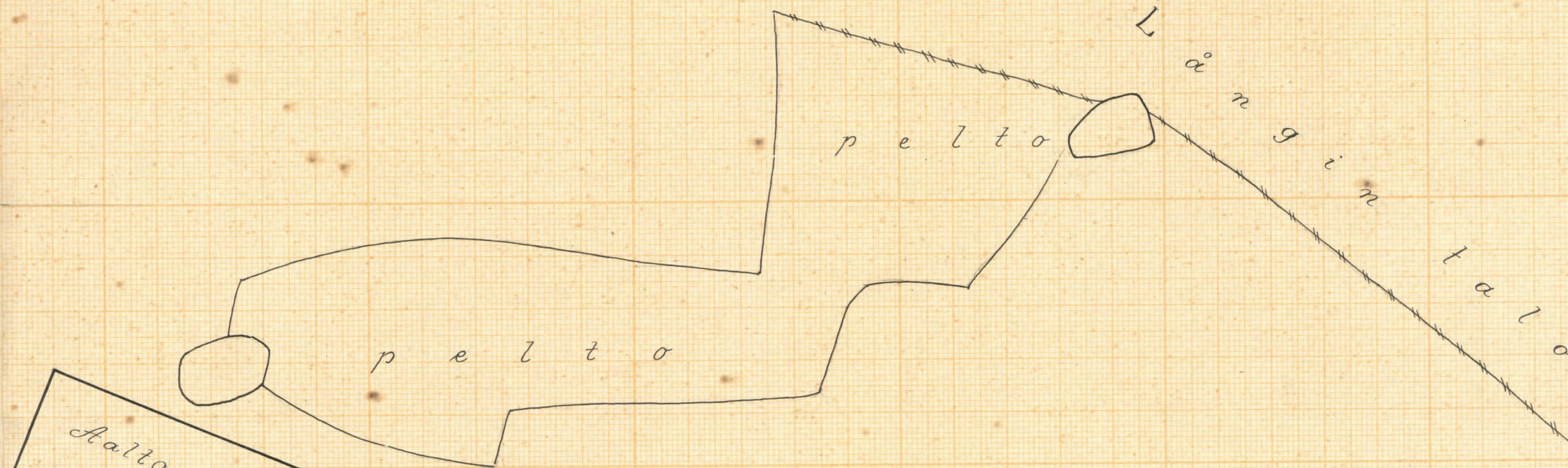

Karta of Hemmingin
i Repola by i Nonsis
mao 1776 of 1778

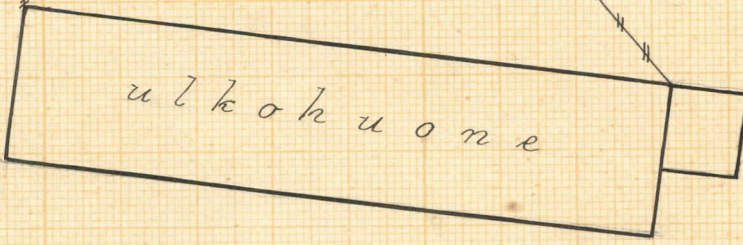
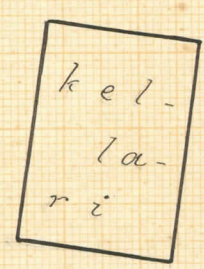

J. Hemmingin kunn
ola by a Rousisapp-
1776 of J. J. Hirth

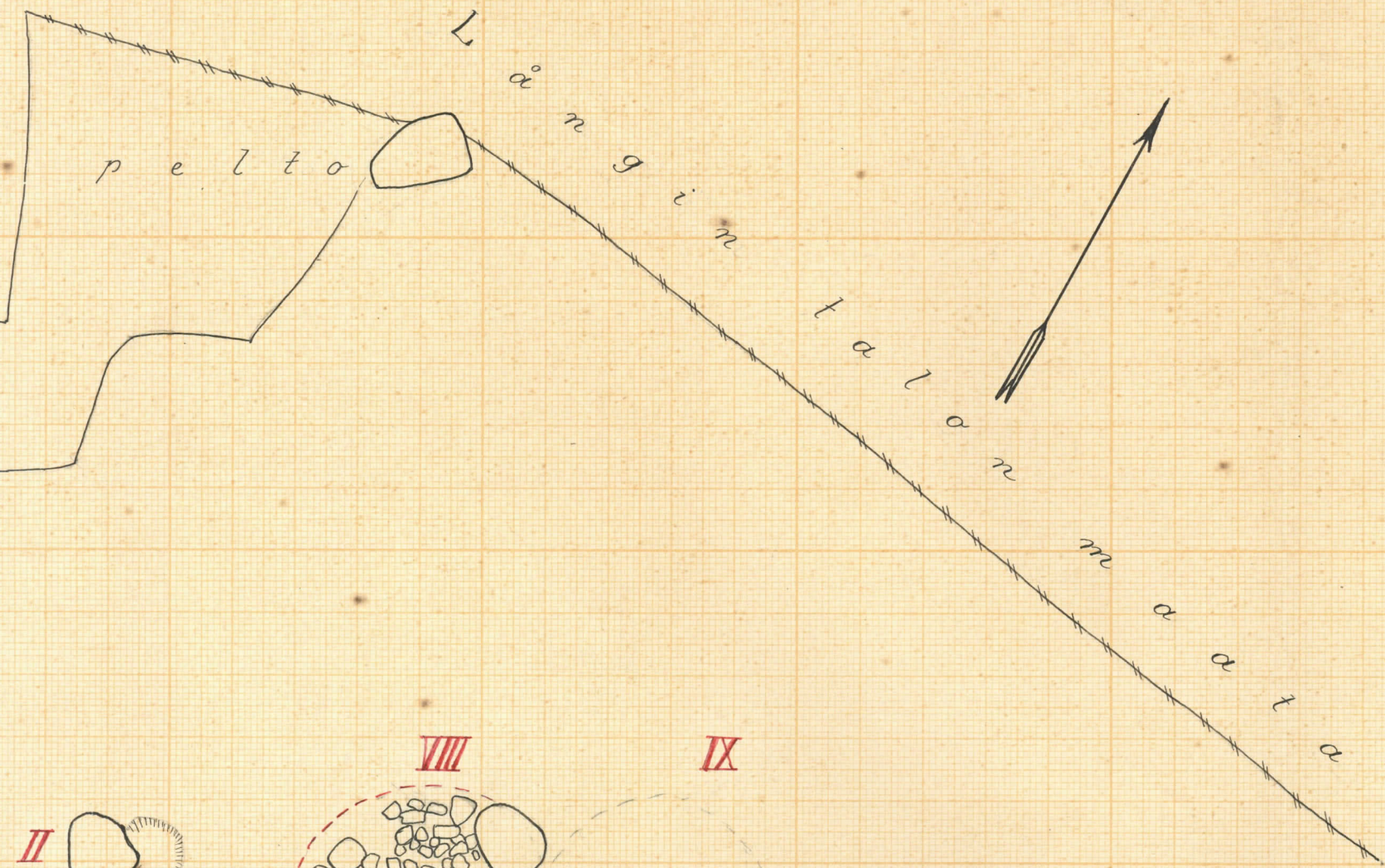

kana pihä

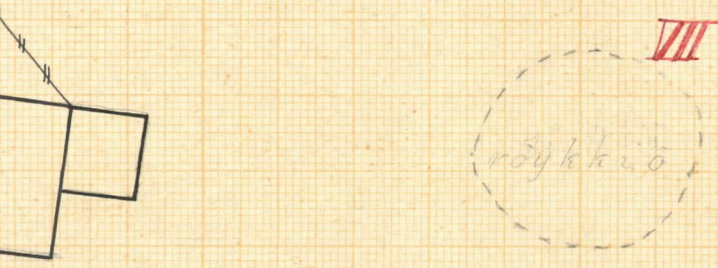

A. Hackmanin v. 1914
Tutkimia röykkiä.

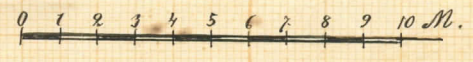

A. Hackmanin v. 1914
tutkima röykkiö.

Röykkiöt

Nousiaisten pitäjän Palon-
kylän Isontalon torppari Aal-
tosen maalla. A. Hackman 1914.

1.
Nousis socken
H. M. 6660.

1. Saltonens torp på Totalo hemmans mark, Palo by, Nousis socken, sett från W.

2. Saltonens torp på Totalo hemmans mark i Palo by. I förgrunden röset VIII, sett från O mot W.

3. Röset VIII, sett från NW.

4. Röset VIII, sett från S.

Nousis socken.
H. M. 6660

5. Röset VIII, sett från O, under pågående undersökning.

6. Röset VIII, under pågående undersökning, sett från SW.

7. Rösen VII på Aaltonens torp, sett
från NW.

A. Hackman 1914.